وجه شارحیت روایت عبید بر روایت حمام؛ و حکومت بر روایت حمام

شاگرد: شارحیت روایت عبید برای روایت حمام را توضیح بفرمایید.

استاد: روایت عبید می‌گوید وقتی قبل از زوال دیدید، من ِشارع دیگر از باب ظن خاص کار ندارم. من می‌گویم وقتی قبل از زوال دیدید، من ِشارع می‌گویم امروز روز اول شعبان است. خُب پس روایت حمام چه می‌شود؟ حضرت فرمودند «للیلة الماضیة»؟ می‌گوییم شارح در اینجا به‌معنای حاکم است. یعنی می‌گوید بیان روایت حمام، بیان حکومت است. حمام می‌گوید «فهو للّیلة الماضیة»، نه یعنی «نظنّ». یعنی من ِشارع چون رؤیت قبل از زوال را اول شوال گفتم، حکومتاً می‌گویم دیشب هم شب اول بوده. اصلاً هم کاری به ظن ندارم. این بیان ایشان است. وقتی لسان روایت عبید حاکم شد، و شارح «للیلة الماضیة» شد، «للیلة الماضیة» لسان ظن خاص و اعتبار ظن خاص نمی‌شود. بلکه لسان حکومت می‌شود که خود شارع می‌گوید «جعلت اللیلة الماضیة لیلة شهر شوال». در شارحیت این قدر تفاوت می‌شود. اینکه کدام را شارح قرار بدهیم خیلی ثمره فقهی دارد.

بازبینی #2
ایجاد شده 23 نوامبر 2025 13:38:44 توسط ... .
به روزرسانی شده 8 فوریه 2026 15:30:24 توسط ... .